

Cīmūs pi kūdras ražotōjim Leivōnūs

Kad Salaspijs un Liepājas kūdras fabrikas izbeidz pōrstrōdēt pagōjušōs vosoras ražu, Leivōnu kūdras fabrikā vysi dorōi rit drudžainā steigā.

Leivōnu kūdras fabrika pašreiz ar pakaišu kūdru apgōdōj navīn Latgolū, bet ari pōrējūs Latvijas apgobolu lauksaimniku pīprasējumus.

Fabrikā īsarodu agrā reita stuīndē, dūmōdams, ka byus breivōks laiks seikōk īpasazeit ar vysu kūdras pōrstrōdōšonas gaitu un dorbim, bet gluži preteji, kai fabrikā, tai tōs apkōrtnē beja radzama vyslelōkō rūseiba. Vīna zyrgu partija stōvēja pi kantora, kur zemņiki par kūdrū moksoj naudu, sajem orderus, ūtrō zyrgu rinda stōv pi pakaišu kūdras nūlyktuves—škyuņa. Vīns ūtram zemņiki steidz paleigā pīkraut vazumu ar kūdras sainim.

Dzelzceļa lokomotive padūd vasalu rindu tukšūs un pīkrautūs vagonu un aizvalk tūs prūjom.

Te ūtrā pusē lelōs fabrikas ākas īsakauc šaurslīžu dzelzceļa lokomotive un valk nu pūra uz fabriku vasalu vērknī ar kūdras kīgelim pīkrautūs vagoneišu.

Leivōnu kūdras fabrikas vadeitōjs inž. J. Kriķis par fabrikas darbeibu izateice:

„Tagadējōs Leivōnu kūdras fabrikas ākas un bejušōs styklu fabr. ākas Tautas labkl. ministrija īgyva 1933. godā. Tō pašā goda vosorā sōcēs kūdras rakšona pūrā. Sagatavōtū pakaišu kūdrū sōka pōrstrōdēt 1934. g. pavasarī. Sōkumā pakaišu kūdras nūjēmēju skaits beja mozs, bet 1934./35. budžeta godā tyka saražōts un pōrdūts 31.000 saiņu, nu tīm 28.000 saiņu pakaišu un 3.200 zemī. Uz vītas nu nūlyktuves lauksaimnikim smeltnes sainis uz vītas fabrikā moksoj Ls 0,50

Vosorā pi kūdras strōdoj pōri par 200 strōdnīki. Zīmā strōdnīku skaits ir uz pusi mozōks. Pakaišu kūdras grīšonas dorōi nūrit vysu cauru godu, kai vosorā, tai zīmā

Pašlaik vīnu trešdaļu pakaišu kūdras nūjem Latgolas lauksaimniki, bet divas trešdaļas teik izsyuteitas uz Vidzemi un Kurzemi. Uz vītas nu nūlyktavas lauksaimnikim caurmārā pajem 1—2 vagonus un pa dzelz-

ceļu ikdīnas nu dažaidom vītom teik izsyuteiti 4—5 vagoni pakaišu kūdras un smeltnes*.

Pūrā un škyuņūs kūdras ir gon vēļ prōvi krōjumi, bet vai tōs pītiks leidz vosorai, gryuši pateikt. Sarunu pōrtrauce tōļrunis. Nu Jelgavas zvona karaspāka daļas pīkšņiks un lyudz paōtrinōt kūdras izsyuteišonu. Pēc dažim mirklim pa telefonu pasyuteitū 2 vītā izsyuteit 4 vogonus.

Leivōnu kūdras fabrika bez pakaišu kūdras ražoj ari dadzynōjamū kūdrū. Dadzynōjamō kūdra, pēc specialistu atzynuma, šimā pūrā ir vīna nū lobōkōm, navīn Latgolā, bet vysā Latvijā.

Leivōnu kūdras fabrika ražoj kai rūkom grīstu, tapat mašīnu samoltū dadzynōjamū kūdrū. 1935. goda vosorā saražōts 1000 t. mašīnu kūdras. Ar mašīnom ražōtōs kūdras pīprasējumi ir ļūti leli un pag. godā nav bejis īspējams vysus pīprasējumus apmīrinōt. Dadzynōjamōs kūdras prōvu daudzumu nūjem vīt. Leivōnu piļsātas un ari apkōrtnes īdzeivōtōji, jo ir nōkuši pi atziņas, ka kūdra iznōk lātōk, kai molka. Ari Leivōnu slimneica teik apkurinōta ar kūdrū. Pōrejū dadzynōjamū kūdrū nūjem Daugavpiļs un cytas Latgolas piļsātas un pašvaldeibu īstōdes.

Dadzynōjamai kūdrai ar ikraušonu vagonā ir šaidas cenas:

Ar rūkom grīstō kūdra Ls11,— tonnā;
mašīnu kūdra Ls 14,— tonnā.

Jōsoka, ka par kūdras pīlītōšonu, kai pakaišim, taipat par dadzynōjamū kūdrū, dzeivī interesejās navīn fabrikas tyvumā dzeivōjūši zemņiki, bet ari nu attōlōkom vītom. Cik zynoms, vairōkas lauksaimnīciska rakstura organizācijas šūgod dūmoj sōkt ražōt kai pakaišus, taipat dadzynōjamū kūdrū uz vītas. Leivōnu kūdras fabrikas darbeiba ir davuse lelu impulsu kūdras izmontōšonai. Tagad lauksaimniki uz pūra gobola skotōs na kai nadereigu zemes styuri, bet gon kai vērteibu un bogoteibas faktoru. Tagad sōcās pōrdūmas, kai lītderīgōk izmontōt šōs naizsmaltōs materialus vērteibu krōtuves.

J. D—ts.